

Шевченко Таїсія Віталіївна,
викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
юридичного факультету Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

СУБ'ЄКТИ НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

В Україні відбувається перехід до нових форм господарювання і пов'язаний він саме з європейською інтеграцією. Система надання якісних послуг населення одна з головних задач держави у забезпеченні захисту законних прав і інтересів громадян. Під час реформування кримінального законодавства виникає потреба роз'яснення деяких термінів, які використовуються в кримінально-правових нормах. А саме мова піде про визначення таких категорій як «публічна влада» і надання «публічних послуг», «особа, яка надає публічні послуги», які використовуються у розділі XVII Кримінального кодексу (далі – КК) України «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг». Зміни у зазначений розділ Кримінального кодексу України внесені в 2011 році. Офіційного тлумачення зазначених вище категорій в КК України не визначено, тому виникла необхідність дати роз'яснення в ст. 365-2 КК України «Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги». Підвищення якості надання публічних послуг і можливе посилення кримінальної відповідальності за вчинені злочини мета держави в умовах євроінтеграції.

Суб'єкт злочинів передбачених розділом XVII КК може бути як загальним, так і спеціальним. Якщо із загальним суб'єктом загально прийнято встановлено в КК, що стосується спеціального суб'єкта, то їх можна розділити на дві категорії:

- 1) будь-яка службова особа (визначення якої надано в частині 2 ст. 18 КК);
- 2) особа, яка здійснює професійну діяльність пов'язану з наданням публічних послуг.

Види злочинів за суб'єктами можна поділити на:

- 1) суб'єкти, які можуть бути лише службові особи юридичних осіб публічного права;
- 2) суб'єкти, які можуть бути лише юридичні особи приватного права;
- 3) суб'єкти, які можуть бути як публічного так і приватного права.

Відповідно до ст. 81 Цивільного кодексу України юридичні особи залежно від порядку їх створення поділяються на юридичних осіб публічного права та юридичних осіб приватного права. Юридична особа публічного права створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної

влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Відповідно до Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади (далі – Концепція) - послуги, що надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні, становлять сферу *публічних послуг*. Залежно від суб'єкта розрізняють, що надають публічні послуги державні і муніципальні [1.]. Тотожне визначення публічних послуг дає Сороко В.М. [2].

Відповідно до п. б) ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» до суб'єктів корупції відносяться: особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, приватні виконавці, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом) [3].

Суб'єкт злочину, передбаченого ст. 365-2 КК України - спеціальний, особа, яка здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням послуг. Крім того в диспозиції статті чітко визначено коло осіб, які надають публічні послуги і їх можна поділити на дві категорії, а саме:

- конкретизовані: аудитор, нотаріус, оцінювач, уповноважена особа або службова особа фонду гарантування вкладу фізичних осіб;

- неконкретизовані: інша особа, яка не є державним службовцем, посадовою особою місцевого самоврядування, але здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, у тому числі послуг експерта, арбітражного керуючого, приватного виконавця, незалежного посередника, члена трудового арбітражу, третейського судді (під час виконання цих функцій), або державним реєстратором, суб'єктом державної реєстрації прав, державним виконавцем, приватним виконавцем.

Стаття 365-2 КК доповнена новими суб'єктами (приватний виконавець, державний реєстратор, державний виконавець) Законом України від 06.10.2016 року і виникла необхідність дати тлумачення де яких суб'єктів.

Згідно статті 7 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» державними виконавцями є керівники органів державної виконавчої служби, їхні заступники, головні державні виконавці, старші державні виконавці, державні виконавці органів державної виконавчої служби. Державний виконавець є представником влади, діє від імені держави і перебуває під її захистом та уповноважений державою здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, передбаченому законом.

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» приватним виконавцем може бути громадянин України, уповноважений державою

здійснювати діяльність з примусового виконання рішень у порядку, встановленому законом і є суб'єктом незалежної професійної діяльності [4].

В статті 6 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» зазначено, що державним реєстратором може бути громадянин України, який має вищу освіту, відповідає кваліфікаційним вимогам, визначеним Міністерством юстиції України, та перебуває у трудових відносинах з суб'єктом державної реєстрації (крім нотаріусів), та нотаріус. Державний реєстратор: приймає документи; перевіряє документи на наявність підстав для зупинення розгляду документів; перевіряє документи на наявність підстав для відмови у державній реєстрації; проводить реєстраційну дію (у тому числі з урахуванням принципу мовчазної згоди) за відсутності підстав для зупинення розгляду документів та відмови у державній реєстрації шляхом внесення запису до Єдиного державного реєстру; веде Єдиний державний реєстр; веде реєстраційні справи; здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом [5].

Однак, необхідно зазначити, що окрім доповнення суб'єктів в диспозицію статті також були внесені і інші зміни, а саме: з метою отримання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб" замінити словами з метою отримання неправомірної вигоди" [6].

З вищенаведеного можна зробити наступний висновок: суб'єкти за статтею 365-2 КК України можна поділити мінімум на 2 групи: конкретизовані (аудитор, нотаріус, оцінювач, уповноважена особа або службова особа фонду гарантування вкладу фізичних осіб), неконкретизовані (інша особа, яка не є державним службовцем, посадовою особою місцевого самоврядування, але здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг, у тому числі послуг експерта, арбітражного керуючого, приватного виконавця, незалежного посередника, члена трудового арбітражу, третейського судді (під час виконання цих функцій), або державним реєстратором, суб'єктом державної реєстрації прав, державним виконавцем, приватним виконавцем).

1. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 р. № 90-р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-%D1%80>.

2. Сороко В.М. Надання публічних послуг органами державної влади та оцінка їх якості: навч. посіб. – К. : НАДУ, 2008.-104 с.

3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII, зі змінами станом на 13.07.2017 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

4. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.

5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV [Електронний ресурс]. - Ре-

жим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності : Закон України від 06.10.2016 № 1666-VIII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1666-19/paran26#n26>.

Бутиліна Ольга Володимирівна,
інженер з охорони праці відділу
матеріального забезпечення
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ

У ст. 1 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» (далі — Закон № 2866) дано таке визначення терміну «гендерна рівність»: *«рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства»* [1]. Проте у гендерній нерівності часто «жіноче обличчя». Так, Верховна Рада України у 1980 році ратифікувала Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок [2] (далі – Конвенція). Положення Конвенції та ст. 3, 6 Закону № 2866 забороняють дискримінацію за ознакою статі. Проте вже сама поява нормативно-правових актів, спрямованих на особливий захист жінок, а також започаткований у 80-х роках минулого століття активний міжнародний рух за права жінок – все це відображає реально існуючу в усьому світі проблему дискримінації осіб переважно жіночої статі.

Розглянемо, наприклад, положення ст. 17 Закону № 2866, де йдеться про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у праці. Одразу впадає у вічі, що положення цієї статті щодо «рівної оплати праці жінок і чоловіків при однаковій кваліфікації та однакових умовах праці», «позитивних дій, спрямованих на досягнення збалансованого співвідношення жінок і чоловіків у різних сферах трудової діяльності, а також серед різних категорій працівників» – є суто декларативними і часто не співпадають з сучасними українськими реаліями.

Інший приклад. Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ) прийнято рішення про скасування наказу МОЗ від 29 грудня 1993 року № 256 «Про затвердження Переліку важких робіт та робіт із шкідливими і небезпечними умовами праці, на яких забороняється застосування праці жінок» (далі – наказ МОЗ № 256) [3]. В Пояснювальній записці до проекту наказу «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства охорони здоров'я